

GUÍA DOCENTE DEL MASTER EN ENSEÑANZAS ARTÍSTICAS DE INTERPRETACIÓN E INVESTIGACIÓN DE LA MÚSICA

GUIA DOCENT DEL MASTER EN ENSEÑANZAS ARTÍSTICAS DE INTERPRETACIÓN E INVESTIGACIÓN DE LA MÚSICA

Curs / Curso

Nom de l'assignatura: Instrument secundari. VIOLONCEL
Nombre de la asignatura: INSTRUMENTO SECUNDARIO VIOLONCHELO

2025-2026

1.- Dades d'identificació de l'assignatura

Datos de identificación de la asignatura

1.1. Dades generals de l'assignatura <i>Datos generales de la asignatura</i>			
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	4	Semestral/Anual <i>Semestral/Anual</i>	Anual
Centre <i>Centro</i>	Conservatori Superior de Música Óscar Esplá d'Alacant <i>Conservatorio Superior de Música Óscar Esplá de Alicante</i>		
Postgrado <i>Postgrau</i>	Màster en Ensenyances Artístiques d'Interpretació i Investigació de la Música <i>Máster en Enseñanzas Artísticas de Interpretación e Investigación de la Música</i>		
Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>	Valencià Castellano		
Web assignatura <i>Web asignatura</i>			
Tipus de Matèria <i>Tipo de Materia</i>	FORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA TEORICOPRÀCTICA <i>FORMACIÓN COMPLEMENTARIA TEÓRICO-PRÁCTICA</i>		

1.2. Professorat, horari, aula i contextualització de la assignatura <i>Profesorado, horario, aula y contextualización de la asignatura</i>	
Nom del Professor <i>Nombre del Profesor</i>	Teresa Alamá Izquierdo
Correu electrònic <i>Correo electrónico</i>	t.alamaizquierdo@iseacv.gva.es
Titulació acadèmica <i>Titulación académica</i>	-Títol de Professora Superior de Violoncel <i>-Título de Profesora Superior de Violonchelo.</i>
Experiència docent <i>Experiencia docente</i>	-Professora de l'especialitat de Violoncel al Cos de Catedràtics de Música i AAEE des de 2012.

	<i>-Profesora de la especialidad de Violonchelo en el Cuerpo de Catedráticos de Música y AAEE desde 2012</i>
Horari de l'assignatura <i>Horario de la asignatura</i>	Dimarts: 13:00 -14.00 h <i>Martes: 13:00-14:00 h</i>
Horari de Tutoria <i>Horario de Tutoria</i>	Horari obert matí, previa cita <i>Horario abierto mañana, con cita previa</i>
Horari d'atenció al estudiant <i>Horario de atención al estudiante</i>	Dimecres: de 9:30-14:30 h <i>Miércoles: de 9:30-14:30 h</i>
Aula on s'imparteix <i>Aula donde se imparte</i>	AULA 14
Perfil professional del professor i investigador <i>Perfil profesional del profesor e investigador</i>	Professora Superior de Violoncel pel CSMV. Catedràtica interina del Conservatori Superior. <i>Profesora Superior de Violonchelo por el CSMV.</i> <i>Catedrática interina del Conservatorio Superior.</i>

1.3.-Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació.

Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación.

- Esta assignatura contribuïx a la formació integral de l'alumne complementant el seu aprenentatge.
 - Conéixer els recursos interpretatius del violoncel i interrelacionar-los amb el seu instrument principal.
 - Aconseguir habilitat en l'exteriorització de l'oïda i en la destresa de la lectura a primera vista.
 - Conéixer i desenrotllar els principis bàsics de la tècnica dels instruments de corda fregada, en especial, del violoncel i poder aplicar-los en les peces interpretades.
 - Ser capaç d'interpretar peces curtes i de nivell mitjà amb fluïdesa i correcció acceptables. Esta assignatura contribuïx al perfil professional del titulat en els aspectes següents:
 - Enriquiment del desenrotllament de l'oïda interna i de la seua exteriorització, a través de la interpretació de peces per a violoncel.
 - Ampliació del coneixement sobre l'execució d'altres instruments.
 - Adquisició de nous recursos i hàbits tècnics i interpretatius."
-
- *Esta asignatura contribuye a la formación integral del alumno complementando su aprendizaje.*
 - *Conocer los recursos interpretativos del violonchelo e interrelacionarlos con su instrumento principal.*
 - *Conseguir habilidad en la exteriorización del oído y en la destreza de la lectura a primera vista.*
 - *Conocer y desarrollar los principios básicos de la técnica de los instrumentos de cuerda frotada, en especial, del violonchelo y poder aplicarlos en las piezas interpretadas.*
 - *Ser capaz de interpretar piezas cortas y de nivel medio con fluidez y corrección aceptables. Esta asignatura contribuye al perfil profesional del titulado en los siguientes aspectos:*
 - *Enriquecimiento del desarrollo del oído interno y de su exteriorización, a través de la interpretación de piezas para violonchelo*
 - *Ampliación del conocimiento sobre la ejecución de otros instrumentos.*
 - *Adquisición de nuevos recursos y hábitos técnicos e interpretativos.*

1.4 Coneixements previs

1.4 Conocimientos previos

Sense requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Es poden afegir coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació.

Sin requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Se pueden añadir conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Sense requisits previs.

Sin requisitos previos.

2.- Competències de l'assignatura i la seua relació amb les competències generals i específiques del títol.

Competencias de la asignatura y su relación con las competencias generales y específicas del título.

CM1. Demostrar un alt nivell de coneixements tècnics i estilístics com a solista o com a integrant de formacions musicals de conjunt. CG1, CG7, CG9, CE4, CE5.

CM2. Conèixer la teoria i l'aplicació pràctica de la interrelació entre estructura i interpretació musical. CE7.

CM3. Ser capaçs de desenvolupar i presentar públicament programes d'alt nivell, que siguin coherents i adequats amb l'itinerari escollit, demostrant el domini en la tècnica instrumental, els criteris interpretatius i l'estil adequat. CG4, CG9, CE2, CE3, CE5.

CM4. Demostrar capacitat per relacionar els seus estudis pràctics i teòrics enriquint el seu propi desenvolupament artístic. CE1.

CM5. Conèixer les implicacions escèniques que comporta l'activitat professional. CE6.

CM6. Ser capaç de vincular la seva activitat musical amb altres disciplines musicals, científiques, humanístiques i artístiques. CG2, CG3, CG8.

CM7. Posseir capacitat per analitzar materials musicals complexos dins la seva àrea d'especialització. CG6

CM1. Demostrar un alto nivel de conocimientos técnicos y estilísticos como solista o como integrante de formaciones musicales de conjunto. CG1, CG7, CG9, CE4, CE5.

CM2. Conocer la teoría y la aplicación práctica de la interrelación entre estructura e interpretación musical. CE7.

CM3. Ser capaces de desarrollar y presentar públicamente programas de alto nivel, que sean coherentes y adecuados con el itinerario elegido, demostrando el dominio en la técnica instrumental, los criterios interpretativos y el estilo adecuado. CG4, CG9, CE2, CE3, CE5.

CM4. Demostrar capacidad para relacionar sus estudios prácticos y teóricos enriqueciendo

su propio desarrollo artístico. CE1.

CM5. Conocer las implicaciones escénicas que conlleva la actividad profesional. CE6.

CM6. Ser capaz de vincular su actividad musical con otras disciplinas musicales, científicas, humanísticas y artísticas. CG2, CG3, CG8.

CM7. Poseer capacidad para analizar materiales musicales complejos dentro de su área de especialización. CG6.

3.- Continguts de l'assignatura i organització temporal <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal</i>	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
<ul style="list-style-type: none"> Instrument secundari. Estudi teoricopràctic d'un segon instrument: exercicis i estudis aplicats al repertori. Tècnica, estil, frasseig, dicció, dinàmica, agògica, etc. El foment de l'autonomia en l'aprenentatge de la música. L'autoformació i el desenrotllament de la personalitat <ul style="list-style-type: none"> Com col.locar el violoncel Com agafar l'arc Passar l'arc: Colps d'arc bàsics: Detaché, martellé, legato-tenuto, spiccato, pizzicato. (Depenenet del nivell inicial de cada alumne) Col.locació de la mà esquerra. Digitació. Coneixement de les posicions. Canvis de posició. (Depenenet del nivell inicial de cada alumne) Introducció al vibrato. Articulació dels dits de la mà esquerra. Coneixement dels símbols gràfics propis dels instruments de corda frotada. Matiços, dinàmica, frasseig. Coneixement de les parts de l'instrument i de l'arc. Dobles cordes bàsiques. Coneixement bàsic de la producció de sons harmònics Interpretació de diferents obres, segons nivell de l'alumne 	<p><i>Sobre una classe setmanal i durant tot el curs. Treball de superació progressiu dels continguts estudiats en cada sessió. Aplicació al repertori.</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> • <i>Instrumento secundario. Estudio teórico-práctico de un segundo instrumento: ejercicios y estudios aplicados al repertorio. Técnica, estilo, fraseo, dicción, dinámica, agógica, etc.</i> • <i>El fomento de la autonomía en el aprendizaje de la música. La autoformación y el desarrollo de la personalidad</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Cómo colocar el violonchelo</i> • <i>Cómo sostener el arco</i> • <i>Pasar el arco: Golpes de arco básicos: Detaché, martellé, legato-tenuto, spiccato, pizzicato. (Dependiendo del nivel inicial de cada alumno)</i> • <i>Colocación de la mano izda. Digitación. Conocimiento de las posiciones del mango (Hasta la 6ª posición). Cambios de posición. (Dependiendo del nivel inicial de cada alumno)</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Introducción al vibrato.</i> • <i>Articulación de los dedos de la mano izda.</i> • <i>Conocimiento de los símbolos gráficos propios de los instrumentos de cuerda frotada.</i> • <i>Matices, dinámica, fraseo.</i> • <i>Conocimiento de las partes del instrumento y del arco.</i> • <i>Dobles cuerdas básicas.</i> • <i>Conocimiento básico de la producción de sonidos armónicos</i> • <i>Interpretación de diversas obras según nivel del alumno</i> 	<p><i>Sobre una clase semanal y durante todo el curso. Trabajo de superación progresivo de los contenidos estudiados en cada sesión.</i></p> <p><i>Aplicación al repertorio.</i></p>
---	--

4.- Resultats d'aprenentatge

Resultados de aprendizaje

4.1.- Relació entre els resultats d'aprenentatge i les competències	
Relación entre los resultados de aprendizaje y las competencia	
Resultats d'aprenentatge Resultados de aprendizaje	Competències Competencias
<p>Al terme d'esta ensenyança l'estudiant ha de ser capaç de: <i>Al término de esta enseñanza el estudiante debe ser capaz de:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Desenvolupar un criteri personal, l'anàlisi i la comprensió dels coneixements tant teòrics com pràctics. <i>Desarrollar un criterio personal, el análisis y la comprensión de los conocimientos tanto teóricos como prácticos.</i> 2. Desenvolupar i interpretar el repertori bàsic proposat. <i>Desarrollar e interpretar el repertorio básico propuesto.</i> 	<ol style="list-style-type: none"> 1. CG1, CG7, CG9, CE1, CE4, CE5. 2. CG3, CG4, CE1, CE4. 3. CG4, CG9, CE2,

3. Posseir un domini del control corporal que permeti la interpretació de la manera més natural possible. <i>Poseer un dominio del control corporal que permita la interpretación de la manera más natural posible.</i>	CE3, CE5.
4. Conèixer els recursos necessaris per abordar l'estudi amb garanties. <i>Conocer los recursos necesarios para abordar el estudio con garantías.</i>	4. CG2, CG8, CE1, CE4.
5. Fomentar la interpretació de memòria i la lectura a la vista. <i>Fomentar la interpretación de memoria y la lectura a 1ª vista.</i>	5. CG3, CE5, CE6.
6. Propiciar l'interès per les diferents agrupacions on participi el violoncel <i>Propiciar el interés por las diferentes agrupaciones donde participe el violonchelo.</i>	6. CG2, CE
7. Desenvolupar tècniques i estratègies de treball personal que permeti una constant autocrítica en tot el procés d'aprenentatge. <i>Desarrollar técnicas y estrategias de trabajo personal que permita una constante autocrítica en todo el proceso de aprendizaje.</i>	7.CE2.

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o compliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

5.- Metodologia y pla de treball <i>Metodología y plan de trabajo</i>			
5.1. Activitats de treball presencials <i>Actividades de trabajo presenciales</i>			
ACTIVITATS EDUCATIVES ACTIVIDADES EDUCATIVAS	Descripció <i>Descripción</i>	Percentatge del total <i>Porcentaje del total</i> %	Volum treball (en hores) <i>Volumen trabajo</i> (en horas)
Classe presencial <i>Clase presencial</i>	Classes presencials pràctiques en les quals es treballarà tècnic i estilísticament els continguts de l'assignatura (incloent demostracions del professor), anàlisi i metodologia d'estudi. Es debatiran i realitzaran activitats utilitzant diferents recursos docents, amb especial èmfasi en el repertori propi del itinerari. <i>Clases presenciales prácticas en las que se trabajarán técnica y estilísticamente los contenidos de la asignatura (incluyendo demostraciones del profesor), análisis y metodologías de estudio. Se debatirán y realizarán actividades utilizando distintos recursos docentes, con especial énfasis en el repertorio propio del itinerario.</i>	20%	20 h.
Tutories <i>Tutorías</i>	Les tutories individuals i col·lectives hauran de servir com a mitjà per a coordinar als/as estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per a avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent. <i>Las tutorías individuales y colectivas deberán servir como medio para coordinar a los/as estudiantes en las tareas individuales y de grupo, así como para evaluar tanto los progresos individuales como las actividades y la metodología docente.</i>	5%	5 h.

Avaluació <i>Evaluación</i>	Audicions, concerts i recitals de l'alumne on haurà d'aplicar els coneixements adquirits al llarg del curs. <i>Audiciones, conciertos y recitales del alumno donde deberá aplicar los conocimientos adquiridos a lo largo del curso.</i>	5%	5 h.
Recitals <i>Recitales</i>	Audicions, concert i recitals de l'alumne on haurà d'aplicar els coneixements adquirits al llarg del curs. <i>Audiciones, conciertos y recitales del alumno donde deberá aplicar los conocimientos adquiridos a lo largo del curso.</i>	5%	5 h.
Casos <i>Casos</i>	Suposa l'anàlisi i la resolució d'una situació plantejada que presenta problemes de solució múltiple, a través de la reflexió i el diàleg per a un aprenentatge grupal, integrat i significatiu. <i>Supone el análisis y la resolución de una situación planteada que presenta problemas de solución múltiple, a través de la reflexión y el diálogo para un aprendizaje grupal, integrado y significativo.</i>	2,5%	2,5 h.
Treballs en grup <i>Trabajos en grupo</i>	La realització de treballs en grup té com a finalitat promoure l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual. Consistiràn essencialment, en l'estudi teòric i estructural de les obres objecte d'estudi pràctic. La defensa d'estos treballs podrà ser individual o col·lectiva i es podrà fer davant del grup complet en l'aula o en tutories i seminaris. També es contemplen els treballs de caràcter interdisciplinari. <i>La realización de trabajos en grupo tiene como finalidad promover el aprendizaje cooperativo y reforzar el individual. Consistirán esencialmente, en el estudio teórico y estructural de las obras objeto de estudio práctico. La defensa de estos trabajos podrá ser individual o colectiva y se podrá hacer ante el grupo completo en el aula o en tutorías y seminarios. También se contemplan los trabajos de carácter interdisciplinar.</i>	2,5%	2,5 h.
SUBTOTAL		40%	40 h.

5.2 Activitats de treball autònom <i>Actividades de trabajo autónomo</i>			
ACTIVITATS EDUCATIVES <i>ACTIVIDADES EDUCATIVAS</i>	Descripció <i>Descripción</i>	Percentatge del total <i>Porcentaje del total</i> %	Volum treball <i>(en horas)</i> Volumen trabajo <i>(en horas)</i>
Treballs pràctics <i>Trabajos prácticos</i>	Preparació d'activitats pràctiques vinculades a l'assignatura: assajos, tasques de afinació de l'instrument, posada a punt, etc. <i>Preparación de actividades prácticas vinculadas a la asignatura: ensayos, tareas de afinación del instrumento, puesta a punto, etc.</i>	10%	10 h.
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Estudi pràctic, realització de tasques i preparació de classes, exàmens i recitals individuals. <i>Estudio práctico, realización de tareas y preparación de clases, exámenes y recitales individuales.</i>	45%	45 h.
Activitats complementàries <i>Actividades complementarias</i>	Activitats formatives relacionades amb l'assignatura: assistència a concerts, conferències, lectures complementàries, cerca de repertori, etc. <i>Actividades formativas relacionadas con la asignatura: asistencia a conciertos, conferencias, lecturas complementarias, búsqueda de repertorio, etc.</i>	5%	5 h.
SUBTOTAL		60%	60 h.
TOTAL			100 h.

6.- Sistema d'avaluació i qualificació <i>Sistema de evaluación y calificación</i>
--

6.1. Criteris d'avaluació *Criterios de evaluación*

L'avaluació del procés d'aprenentatge de l'estudiant es basarà en el grau i nivell d'adquisició i consolidació de les competències associades a l'assignatura. L'avaluació serà contínua i global, tindrà caràcter orientador i formatiu, i haurà d'analitzar els processos d'aprenentatge individual i col·lectiu. La qualificació, representació última del procés d'avaluació, ha de ser reflex de l'aprenentatge individual, entès no només com l'adquisició de coneixements, sinó com un procés que té a veure fonamentalment amb canvis intel·lectuals i personals dels / de les estudiants a trobar-se amb situacions noves que exigeixen desenvolupar capacitats de comprensió i raonament noves al seu torn.

La informació per a evidenciar l'aprenentatge serà recollida, principalment, mitjançant:

- Seguiment periòdic del progrés dels / les estudiants, tant a l'aula com en tutories individuals i en grup.
- Avaluació dels treballs encomanats, inclosos l'anàlisi i la valoració d'observacions sobre treballs elaborats per tercers.
- Valoració de la participació individual i en grup, tant a l'aula com en les tasques que es realitzin fora d'ella.

El procés d'avaluació dels / les estudiants pot incloure l'elaboració d'un informe del grau d'adquisició individual dels resultats d'aprenentatge.

La evaluación del proceso de aprendizaje del estudiante se basará en el grado y nivel de adquisición y consolidación de las competencias asociadas a la asignatura. La evaluación será continua y global, tendrá carácter orientador y formativo, y deberá analizar los procesos de aprendizaje individual y colectivo. La calificación, representación última del proceso de evaluación, deberá ser reflejo del aprendizaje individual, entendido no sólo como la adquisición de conocimientos, sino como un proceso que tiene que ver fundamentalmente con cambios intelectuales y personales de los/as estudiantes al encontrarse con situaciones nuevas que exigen desarrollar capacidades de comprensión y razonamiento nuevas a su vez.

La información para evidenciar el aprendizaje será recogida, principalmente, mediante:

- *Seguimiento periódico del progreso de los/as estudiantes, tanto en el aula como en tutorías individuales y en grupo.*
- *Evaluación de los trabajos encomendados, incluidos el análisis y la valoración de observaciones sobre trabajos elaborados por terceros.*
- *Valoración de la participación individual y en grupo, tanto en el aula como en las tareas que se realicen fuera de ella.*

El proceso de evaluación de los/as estudiantes puede incluir la elaboración de un informe del grado de adquisición individual de los resultados de aprendizaje.

6.2. Sistemes de recuperació *Sistemas de recuperación*

En el cas de tindre més d'un 20% d'absències (és a dir, més de set faltes) es realitzarà un examen en la 1^a y/o 2^a convocatòria, que inclourà:

1. Una escala i els arpegis.
2. Tres estudis tècnics.
3. Una peça a solo.
4. Un duo.

Instruments d'avaluació:

1. Resultats obtinguts en la convocatòria d'examen: 100%.

En el caso de tener más de un 20% de ausencias (es decir, más de siete faltas) se realizará un examen artístico en la 1^a y/o 2^a convocatoria, que incluirá:

1. *Una escala y los arpegios.*
2. *Tres estudios técnicos.*
3. *Una pieza a solo.*
4. *Un dúo.*

Instrumentos de evaluación:

1. *Resultados obtenidos en la convocatoria de examen: 100%*

7.- Bibliografia

Bibliografía

Al tractar-se d'una assignatura que anirà adaptada a cada alumne, la bibliografia serà personalitzada per a cada alumne, sent el professor qui facilite la llista d'aquest material.

Al tratarse de una asignatura que irá adaptada a cada alumno, la bibliografía será personalizada para cada alumno, siendo el profesor quien facilite la lista de dicho material.

Negoescu, G. *Técnica elemental del violonchelo*, volumen 1º C. · Real Musical. 2014

Lee, S. *Método practico para violonchelo*. Ed. Boileau, Madrid

Blackwell, D. *Cello time runners*. OUP Oxford 2002